

මිනුවන්ගොඩ අධ්‍යාපන කලාපය

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2025

10 ශ්‍රේණිය

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - II

නම/ විභාග අංකය:

කාලය පැය 3 යි

සැලකිය යුතුයි:

- පළමුවන ප්‍රශ්නය ඇතුළුව I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද II කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද බැගින් තෝරා ගෙන ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.

01) පහත සඳහන් සිද්ධිය ඇසුරෙන් අංක i සිට x දක්වා ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් පසු ආහාර සකස් කිරීම පිළිබඳ ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාවක් හදාරා ඇති රසාංග දිසානායක, "රස භෝජන" නමින් දේශීය ආහාර සකස් කර අලෙවි කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් නගරයේ පාසල් අසල ආරම්භ කරන ලදී. ප්‍රාග්ධනය ලෙස 2024.10.01 දින රු.100,000 ක් ද රු. 300,000 ක් වටිනා උපකරණ ද යොදනවන ලදී. 2024.10.10 දින රු.200 000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී.

මාසය තුළ පහත ගනුදෙනු සිදුවිය.

- o ආහාරපාන සැකසීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීමට රු.25 000
- o ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීමට රු.5 000
- o විදුලි වියදම් රු.2 000
- o ආහාර විකිණීමෙන් ලද මුදල රු.75 000

- i. මෙම ව්‍යාපාරය සපයන මූලික අවශ්‍යතාවය කුමක් ද?
- ii. රසාංගගේ ව්‍යාපාරය අයත් වන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය නම් කරන්න.
- iii. "රස භෝජන" ව්‍යාපාරය ලියාපදිංචි කළ යුතු ද ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- iv. "රස භෝජන" ව්‍යාපාරය සතු ශක්තියක් ලියන්න.
- v. මෙම ව්‍යාපාරයේ වත්කමක් වැඩි වී හිමිකම වැඩිවන ගනුදෙනුවක් ලියන්න.
- vi. ව්‍යාපාරය ආරම්භක දිනට ගිණුම් සමීකරණය අගයන් සහිතව ලියන්න.
- vii. මෙම ව්‍යාපාරයේ වියදමක් වටිනාකම සහිතව ලියා දක්වන්න.
- viii. බැංකු ණය ලබා ගැනීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන ලියන්න.
- ix. මෙම ව්‍යාපාරයේ ජංගම නොවන වත්කමක් වටිනාකම සහිතව ලියන්න.
- x. මෙම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන මූලික සටහන් පොතක් නම් කරන්න.

(ලකුණු 20)

I කොටස

02)

- i. (අ) අවශ්‍යතා දෙකක් නම් කර ඊට අදාළ වුවමනාව උද්‍යෝගය බැගින් ලියන්න.
(ආ) ව්‍යාපාරවල අරමුණු දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- ii. පහත ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.
(අ) ජීවත් වීම සඳහා වුවමනා අත්‍යාවශ්‍ය වේ. (.....)
(ආ) භෞතික පැවැත්මක් නොමැතිවීම සේවාවක ලක්ෂණයකි. (.....)
(ඉ) ව්‍යාපාරයේ බාහිර පරිසර අධ්‍යයනයෙන් අවස්ථා තර්ජන හඳුනාගත හැකිය. (.....)
(ඊ) ඔප දමන ලද කළුගල් භූමිය නිෂ්පාදන සාධකයකට නිදසුනකි. (.....)
(ල 2)
- iii. සංදේශ් පොළොන්නරුව පූජා භූමියේ අලෙවිසැලක දෙස් විදෙස් සංචාරකයන්ට බඩ ඉරිඟු අලෙවිකරයි.
(අ) මෙම ව්‍යාපාරයේ ඇල්මැති පාර්ශ්ව දෙකක් සිද්ධිය ඇසුරින් ලියන්න.
(ආ) ඔබ සඳහන් කළ ඇල්මැති පාර්ශ්වවල අරමුණු එක බැගින් ලියන්න. (ල 2)
- iv. ඇඟලුම් කර්මාන්ත ශාලාවක් පවත්වාගෙන යන නිල්මිත්ද අතිරේක ප්‍රාග්ධනය ලෙස රු.500,000 ක් යොදවා ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමට කටයුතු කරන අතර ඒ සඳහා සේවකයන් 20 දෙනෙක් ද බඳවා ගන්නා ලදී.
(අ) ඉහත සිද්ධියේ සඳහන් නිෂ්පාදන සාධක දෙකක් නම් කරන්න.
(ආ) ඔබ සඳහන් කළ එක් එක් නිෂ්පාදන සාධක සඳහා සිද්ධිය ඇසුරින් නිදසුන බැගින් ලියන්න. (ල 2)
(මුළු ලකුණු 8)

03)

- i. (අ) ව්‍යාපාරයක බාහිර පරිසරය යනු කුමක් ද?
(ආ) දේශීය ව්‍යාපාර සඳහා ගෝලීය පරිසරයෙන් සිදුවන අහිතකර බලපෑම් දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- ii. පහත ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.
(අ) ජාත්‍යන්තර සබඳතා ආර්ථික පරිසරයට අදාළ සාධකයකි. (.....)
(ආ) නෛතික පරිසරය බාහිර පරිසරයට අදාළ සාධකයකි. (.....)
(ඉ) ව්‍යාපාර අභ්‍යන්තර පරිසරය තුළින් ව්‍යාපාරයකට ඇති තර්ජන හඳුනා ගත හැකිය. (.....)
(ඊ) සියලුම ව්‍යාපාර ලාභ අරමුණු කරගනිමින් කටයුතු කරයි. (.....)
(ල 2)
- iii. (අ) ඒක පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් හා හවුල් ව්‍යාපාරයක් අතර දෑකිය හැකි වෙනස්කම් දෙකක් ලියන්න.
(ආ) පරිමාණය අනුව ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ග කිරීමේ දී භාවිතා කරන ප්‍රමාණාත්මක නිර්ණායක දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- iv. ඇඟළුම් නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පාඨමාලාවක් හදාරා ඇති සනුෂි සේවිකාවන් දෙදෙනෙකුගේ ද සහාය ඇති ව නගරයේ ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශයක කඩ කාමරයක කුලියට ඇඳුම් මැසීමේ හා අලෙවි කිරීමේ වෙළඳ සැලක් ආරම්භ කරන ලදී.
(අ) මෙම සිද්ධියට අදාළ ඇල්මැති පාර්ශ්ව නම් කරන්න.
(ආ) මෙම ව්‍යාපාරයේ ශක්තියක් හා අවස්ථාවක් ලියන්න. (ල 2)
(මුළු ලකුණු 8)

04)

- i. (අ) අරමුණු අනුව ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ග කෙරෙන ප්‍රධාන ආකාර දෙක කවරේද? (ආ) හවුල් ව්‍යාපාර සංවිධානවල අවාසි දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- ii. පහත ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.
 (අ) නෛතික පුද්ගලභාවයක් නොමැතිවීම හවුල් ව්‍යාපාරවල වාසියකි. (.....)
 (ආ) සංස්ථාපිත සමාගමක කොටස්කරුවන් මිලදීගත් කොටස්වල වටිනාකමට පමණක් ඔවුන්ගේ වගකීම සීමා වේ. (.....)
 (ඉ) ඒක පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් ලියාපදිංචිය අනිවාර්ය වේ. (.....)
 (ඊ) හවුල් ව්‍යාපාරයක සිටිය යුතු සංඛ්‍යාව තීරණය කරන්නේ සමාගම් පනතිනි. (.....) (ල 2)
- iii. (අ) සමූපකාර සමිතිවල ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න. (ආ) රාජ්‍ය සංස්ථාවල වාසි දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- iv. පහත ව්‍යාපාර ආයතන ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	ව්‍යාපාර ආයතනය	ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය	අරමුණ අනුව වර්ග කිරීම
(අ)	සංදේශ් අලෙවිසැල	1. ඒක පුද්ගල	A. ලාභ අරමුණු කරගත්
(ආ)	කසුන් සහ සහෝදරයෝ	2.	B.
(ඉ)	ලංකා වරාය අධිකාරිය	3.	C.
(ඊ)	මහරගම විවිධ සේවා සමූපකාර සමිතිය	4.	D.
(උ)	සී/ස නෙස්ලේ ලංකා සමාගම	5.	E.

(ල 2)
(මුළු ලකුණු 8)

II කොටස

05)

- i. වත්කමක ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- ii. ව්‍යාපාරයක අයිතිකරුගේ හිමිකම වැඩි වීමට බලපාන කරුණු දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- iii. ව්‍යාපාරයක සිදුවූ ගනුදෙනු කීපයක් පහත දැක්වේ. එම ගනුදෙනු වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට බලපාන ආකාරය දක්වන්න.
 ඒ සඳහා පහත ආකෘතිය යොදාගන්න. පළමු ගනුදෙනුව ඔබ වෙනුවෙන් සපයා ඇත.

- අයිතිකරු රු.200 000 ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම.
- බැංකුවෙන් රු.100 000 ක ණය මුදලක් ලබා ගැනීම.
- රු.25 000 ක භාණ්ඩ තොගයක් රු.30 000ට අත්පිට මුදලට විකිණීම.
- ව්‍යාපාරයේ විදුලිබිල රු.5000 ක් මුදලින් ගෙවීම.
- රු.10 000 ක බඩු තොගයක් ණයට ගැනීම

	වත්කම්	හිමිකම් + වගකීම්
1	+ 200 000 (මුදල්)	+ 200 000 (ප්‍රාග්ධනය)
2		
3		
4		
5		

(ල 4)

iv. (අ) සනුෂ්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2024 වර්ෂය සඳහා තොරතුරු කීපයක් පහත දැක්වේ.

	රු.
2024.01.01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	270 000
වර්ෂය තුළ යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය	130 000
වර්ෂය තුළ වියදම්	150 000
වර්ෂයේ ආදායම්	225 000
වර්ෂය තුළ සිදුකළ ගැනිලි	25 000

අවශ්‍ය වන්නේ, 2024.12.31 දිනට ප්‍රාග්ධනය ගණනය කිරීම.

(ල 4)
(මුළු ලකුණු 12)

06)

- මූලික සටහන් පොත් යනු කුමක් ද? (ල 2)
- මූලික සටහන් පොත්වල ප්‍රයෝජන දෙකක් ලියා දක්වන්න. (ල 2)
- පහත ගනුදෙනු සඳහා ද්විත්ව සටහන් ලියන්න.
 - අයිතිකරු ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම රු.50 000
 - මාසික වැටුප් ගෙවීම රු.25 000
 - රු.40 000 ක භාණ්ඩ ණයට ගැනීම.
 - බැංකු ණය පොළී රු.10 000 ක් මුදලින් ගෙවීම.

(ල 4)

iv. පහත ගනුදෙනු මුදල් පොතේ සටහන් කර 2024.06.30 දිනට මුදල් පොත තුළනය කරන්න.

දිනය	ලදුපත් අංකය	වවුචර් අංකය	විස්තරය
2024.06.03	01	-	අයිතිකරු රු.200 000 ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම.
2024.06.07		001	අත්පිට ගැණුම් රු.30 000
2024.06.10	02		බැංකු ණය ලබාගත්තා. රු.100 000
2024.06.12	03		අත්පිට විකුණුම් රු.20 000
2024.06.14		002	විදුලිබිල ගෙව්වා රු.5 000
2024.06.15		003	ණයහිමියන්ට ගෙව්වා රු.10 000

(ල 4)
(මුළු ලකුණු 12)

07)

- මූලාශ්‍ර ලේඛණ යනු කුමක් ද? (ල 2)
- මූලාශ්‍ර ලේඛණවල ප්‍රයෝජන දෙකක් ලියන්න. (ල 2)
- පහත සඳහන් ගනුදෙනු වර්ගවලට අදාළ මූලික සටහන් පොත් නම් කරන්න.
 - මුදල් ලැබීම් හා ගෙවීම් සම්බන්ධ ගනුදෙනු
 - බැංකු ජංගම ගිණුම මගින් සිදුකෙරෙන ගනුදෙනු
 - සුළු මුදල් ගනුදෙනු
 - වෙළඳ භාණ්ඩ ණයට ගැනීම සම්බන්ධ ගනුදෙනු

(ල 4)

iv. රනුෂ්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2024 ඔක්තෝබර් මාසයට අදාළ සුළු මුදල් ගනුදෙනු විස්තර පහත පරිදි වේ.

සුළු මුදල් අග්‍රිමය රු.5000 වූ මුදල 2024.10.01 ප්‍රධාන මුදල් භාරකරු සුළු මුදල් භාරකරුට ලබා දෙන ලදී.

2024.10.02	ලිපිද්‍රව්‍ය ගැනුම්	800.00
2024.10.03	ගමන් වියදම්	400.00
2024.10.05	මුද්දර හා ලියුම් කවර	250.00
2024.10.08	සුදේශ්ට වැටුප් අත්තිකාරම්	1100.00
2024.10.10	සිසිල් බිම හා විස්කෝතු	500.00
2024.10.12	බස් රථ වියදම්	400.00
2024.10.15	අග්‍රිමය ප්‍රතිපූරණය කිරීම	

පහත ආකෘතිය භාවිත කරමින් ඉහත ගනුදෙනු සුළු මුදල් පොතේ සටහන් කරන්න.

ලැබීම්	ස/ පි	දිනය	විස්තරය	ව/ අ	ගෙවීම	විශ්ලේෂණය				ලෙ /ගි	ලෙ /පි
						ලිපිද්‍රව්‍ය වියදම්	ගමන් වියදම්	තැපැල් වියදම්	සංග්‍රහ වියදම්		

(ල 4)

(මුද්‍ර ලකුණු 12)